

Mämmede iň soňky hat

Category: Goşgular, Kitapcy

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Mämmede iň soňky hat MÄMMEDE IŇ SOŇKY HAT

Ikimiziň aramyzda jellat dur.
Jellatdan başga hem meniň ýüregim
ýakymsyz oýnuna başlady ýene.
Oglum Mämmed, indi seni görmerin,
göresim-ä gelýär, ýöne görmerin.
Boz ýeriň bugdaýy ýaly ösersiň,
nurana, gelşikli, uzyn bolarsyň,
ýaş wagtlarym menem şeýle adamdym.
Ejeň ýaly gara gözli bolarsyň,
Aklyň dury bolar, maňlaýyň uly.
Sesiň sesjan bolar, mähriban oglum!
(Meniň sesim bolsa bu çak ýakymsyz).
Aýdymyň ýol tarap her bir ýürege,
Senem borsuň meniň ýaly dilewar.
Nepesiň duruka her sözüň bal bor.
Aklyny ýitirer seni gören gyz.
Atasyz çagany ulaltmak kyndyr,
ejeňi ynjytma, mähriban oglum.
Oňa şatlyk sowgat berip bilmedim,
sen ber şol sowgady. Ejeň gowudyr.
Ejeň ýüpek ýaly ýumşak adamdyr,
Ejeň ýüpek ýaly mährem adamdyr.
Eje owadan bor ene bolsa-da,
Men ony on ýedi ýaşly gyz wagty
meşhur Altyn şahyň edil düýbünde
birinji mertebe gördüm tötänden.
Ejeň şonda gözel ekeni biçak.
Aýyň şöhlesidir, Günüň nurudyr,
bişen garaly dek süýjüdir sözi,
dünýäde özünden owadan ýokdur.
Şu hili ejedir seniň ejeňjan.

Bir bulutsyz ertir biz aýrylyşdyk.
Aýrylyşdyk ýene duşuşmak üçin.
Duşuşmak miýesser etmedi bize.
Dünýäde ejeňden akylly ýokdur,
ejeňden gowy hem ýokdur dünýäde,
ýüz ýyllap ýaşasyn, ölmesin ejeň...

Oglum Mämmet, men ölümden gorkamok,
ýöne käwagt goşgy ýazyp otyrkam,
ýüregim tisginýär. Ýalňyzlyk ýaman.
Ömründen galanda hasaply günler,
ýalňyzlyk has ýaman bolýar ekeni.
Durmuşdan doýma ýok, ýaşasyň gelýär,
ýaşasyň gelse-de ýaşap bolanok.
Dünýäde ýaşaman kwartirant dek
ataňyň öýünde ýaşayan ýaly,
ýaşa bu dünýäde, oglum Mämmet jan,
Uýgun deňze, ýere, uýgun sen dänä,
emma ilki bilen adama uýgun.
Söý buludy, söý maşyny, kitaby,
emma ilki bilen adamy söýgün.
Ýene bir aýtjagym, guraýan şaha,
öçýän bir ýyladyza, maýyp haýwana,
goý nebsiň agyrsyn, emma iň ilki
adamlara seniň nebsiň agyrsyn.
Guwan gündizlere hem gijelere,
güýze, tomsa, ýaza hem gyşa guwan?
guwan bu durmuşyň bar eşretine,
emma ilki bilen adama guwan.

Bir ajaýyp ýurt bar ýurtlar içinde,
Ol ýurt Türkiýedir – biziň ýurdumyz.
Türkler gönümeldir, zähmetsöýerdir.
Batyrdyr, dogruçyl adamdyr türkler,
ýöne olar örän garyp adamlar.
Hupbat çekýär türkler,
türkler bir zaman

bagtyny hem çekip çykarar hökman.
Biziň ýurdumyzda uly il bilen
Kommunizmi hökman gurarsyň, Mämmet,
Kommunizmi eliň bilen alarsyň,
Reňkini gözüň bilen görersiň.
Türk sözünden, aýdymyndan uzakda,
Türk duzundan-çöreginden uzakda,
ejeňi hem seni göresim gelip,
dost-ýarymy, halky göresim gelip,
ölmeli bolaryn.
Ýok, sürgünde däl,
ýat ýurtda däl, arzuw eden ýurdumda –
iň bagtly günleri başdan geçiren
ak şäherde men ölmeli bolýaryn.
Türküň Kommunistik partiýasyna
oglum Mämmet, seni men tabşyrýaryn
hem durmuşdan gidýärim men arkaýyn.
Öçen, emma ebedilik ýaşajak
ömrüm welin seniň üstüň bilen hem
dowam eder halkymyzyň içinde.*

■ DEREK

Türk şahyry Nedim diýdi: «Serwä bak,
üstünde şybyrdar kümüşden ýaprak,
düýbi suwda başy asmana uzan.

Berýoza bir şahyr boldy-da aşyk,
diýdi: «Berýozalar – gelinlik-magşuk».
Ol şahyryň doglan ýeri Rýazan.

Ilimden düşmeli boldum men jyda.
Bir ýalňyz derege meňzedim juda.
Derek hä hiňlenýär, kä edýär perýat.

Başga agaçlar dek, derek hem günde –
Ömürboýy durar aýak üstünde.
Durýar, onuň garaşýany niçik zat?

Sary, ýyly günde, ýagny, iýulda
deregiň gözleri günuzyn ýolda.
Garaňky düşýänçä äňedýär derek.

Daň atyp, dünýäni ýagtyldýança nur,
Maňa-da bir derek şol garaşyp dur,
kä mahal gygyryp, gepläp adam dek.

Tutuş ömrümüzü bilýär ol agaç:
Har bolduk, bitledik, galdyk ýalaňaç,
wejera-da bolduk, düşdük aýra-da.

Biz gurban-da bolduk asyrlar boýy,
başdan-da geçirdik gör näçe gaýy.
Dogrumy, deregim? Geple, saýra-da.

Seniň deregiňi söýýärim, diýar,
emma bu söýgüden näme peýda bar?
Bu gürrüňler – bu öwgüler biderek.

Söýüp göbek ganyn daman ýerimi,
döküp ajy, gyzgyn maňlaý derimi,
gögerdip bilmedim ýurdumda derek.

1956.

Nazym HIKMET.

* Bu goşgy «Ölenimden soň çap etmeli» diýen bellik bilen ýazylypdyr. 1955-nji ýylda ýoldaşlary goşgyny çap etmäge şahyry yrypdyrlar.

Terjime eden: Allaberdi HAÝYDOW. Goşgular